اصول بررسی فهرستی حدیث

ایشان دو مطلب را افاده کرده‌اند. یکی اصل اینکه وقتی یک حدیث را به‌صورت فهرستی بررسی می‌کنیم به اینگونه نیست که تنها کتابها را ببینیم. بلکه هر حدیثی را جدا جدا می‌توانیم بررسی فهرستی کنیم. فرمودند مراحلی هم باید طی شود. پنج مرحله را فرموده‌اند. همچنین مطالبی راجع به مقدمه کافی در ردّ اینکه بزرگان در قرن چهارم می‌خواستند تصفیه کنند، فرمودند. استشهاد از مقدمه کافی شد، در اینکه اتفاقا از مقدمه مرحوم کلینی بر می‌آید که نمی خواستند تصفیه کنند. ذیل صفحه تقیه هم ارسال فرموده‌اند. حال عرض می کنم

پس مطلب اول این شد که ما در احادیث، بررسی فهرستی داریم که هم به کتب اصحاب مربوط می‌شود-مثل فهرست نجاشی و فهرست شیخ که برای همین نوشته شده است- یکی هم جدا جدا هر حدیثی را بررسی می‌کنیم. پنج مطلب فرموده‌اند.

راجع به مطالب فهرستی مطالب خوبی بیان شده است؛ اساتید زحمت کشیده‌اند و افادات خوبی هم دارند. فقط این مطلبی که چندبار جلوتر عرض کرده بودم، مهم است؛ وقتی سراغ یک چیزی می‌رویم و شواهدی پیدا می‌کنیم، نباید از بقیه نفس الامر غافل بشویم و آنها را قیچی کنیم؛ یعنی چیزهایی را پررنگ کنیم و بقیه کنار برود. معنای بررسی فهرستی این نیست که در غیبت صغری، بعد از آن و زمان شیخ صدوق، جلسات مشافهه و تحدیث نبوده. یعنی همینطور می‌آمدند و اجازه چند کتاب می‌دادند و تمام! اصلاً این جور نبوده است. در دو-سه جلسه بحث کردیم.

شاگرد: ذیل «اخبار بجمیع کتبه و رواياته» بود.

استاد: بله، شاید عبارت مصباح متهجد را آن جا خواندیم. اندازه‌ای که به ذهن می‌آید عرض می‌کنم. به اندازه‌ای که از اساتید حرف شنیدیم و کتاب دیدیم، در ذهن یک شاکله ای شکل گرفته است. الآن که از اساتید ای افادات اعزه می‌گوییم، خلاصه باید با آن مطالبی که شکل گرفته، جور کنم. ولی می‌بینم بعضی از آنها اصلاً جور در نمی‌آید. این هم که بگوییم این سندها همه فهرستی است، اصلاً اینطور نیست. شواهدی هم داشتم که آقا هم فرموده بودند. بحثش را هم کردیم.

بازبینی #3
ایجاد شده 5 ژانویه 2026 15:49:35 توسط ... .
به روزرسانی شده 5 مارس 2026 14:45:43 توسط ... .